

Časopis pro pěstování matematiky

Jaroslav Fuka

K osmdesátinám RNDr. Ladislava Špačka

Časopis pro pěstování matematiky, Vol. 114 (1989), No. 3, 306--307

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/118383>

Terms of use:

© Institute of Mathematics AS CR, 1989

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

- [36] Die gemischte Warteordnung in Bedienungssystemen mit beschränktem Warteraum. *Apl. mat.* 19 (1974), 90–100.
- [37] On a class of queue disciplines (spoluautorka *V. Dufková*). *Apl. mat.* 20 (1975), 345–358.
- [38] Some remarks on polar graphs, *Recent Advances in Graph Theory — Proceedings of the Second Czechoslovak Symposium. Academia* (1975), 537–539.
- [39] Simultánní přenos dat a telefonie v telefonním pásmu (spoluautoři *M. Zavoral* a *K. Vavruška*). *Slaboproudý obzor* 36 (1975), 7–11.
- [40] On a class of queue disciplines, *Proceedings of the Fifth Conference on Probability Theory — Braşov, Editura Acad. R.S.R. (1977)*, 437–440.
- [41] Sur la norme de Fourier, III. (spoluautor *J. Rataj*). *Časopis pěst. mat.* 112 (1987), 312–319.
- [42] Convergence of measures, vyjde ve sborníku 1. světového kongresu Bernoulliovy společnosti, který s konal v Taškentu v roce 1986.
- [43] Faktorová analýza matematických olympiád, výzkumná zpráva (spoluautoři *P. Kratochvíl* a *J. Ptáčníková*). *Matematický ústav ČSAV*, v tisku.
- [44] Factors of problem solving abilities (sp. luautor *P. Kratochvíl*), připraveno k publikaci v časopisu *Aplikace matematiky*.

K OSMDESÁTINÁM RNDr. LADISLAVA ŠPAČKA

JAROSLAV FUKA, Praha

Dne 30. května 1989 oslaví osmedcsáté narozeniny významný československý matematik, dvojnásobný lauretát státní ceny, Dr. Ladislav Špaček. Vědecké dílo tak význačného badatele z oboru aplikované matematiky, jakým Dr. Špaček bezesporu je, bylo v našem časopise zhodnoceno v zasvěceném článku prof. J. Poláška, DrSc., věnovaném šedesátinám dr. Špačka (*Časopis pěst. mat.* 94 (1969), 248–251). Dovolujeme si proto čtenáře na tento článek odkázat a omezíme se jen na několik poznámek.

Dr Špaček je velmi erudovaný matematik. Jeho program vybudování matematické teorie turbulence (formulovaný Dr. Špačkem před *více než třiceti lety*) zahrnoval kromě parciálních diferenciálních rovnic variační principy mechaniky, ergodickou teorii a stochastické procesy. Jen málokterý „čistý“ matematik dokáže důkladně proniknout do všech těchto disciplín! Na základě nadání, tvrdé práce a velké píle byla Dr. Špačkovi častokrát dána radost nejen z krásného matematického výsledku, ale i z toho, že podle jeho výpočtů bylo vyrobeno něco, „co svítí a lžeje“. Odtud patrně pochází jeho vyrovnanost a neotřesitelný vnitřní klid. Kdysi mne na konferenci v Polsku zaskočil specialista z teorie prostých funkcí prof. J. Stankiewicz z Rzeszowa otázkou, o které práci českého matematika tohoto století soudím, že je literatuře nejvíc citována. Jeho míněním je, že jedním z nejvážnějších kandidátů je článek [1] Dr. Špačka „Příspěvek k teorii funkcí prostých“, *Časopis pěst. mat.* 62 (1932), 12–19. V něm Dr. Špaček zavedl třídu normovaných konformních zobrazení jednotkového kruhu, jež je nyní známa pod jménem spirálovité funkce (spirallike functions), a dokázal, že v této třídě platí pro koeficienty Taylorova

rozvoje odhady $|a_n| \leq n$, čímž zobecnil výsledek R. Nevanlinny, týkající se třídy hvězdotvých funkcí. Podle statistik, které si prof. Stankiewicz vede, byl tento článek v rozmezí let 1950–1985 citován více než šestsetkrát! Poznamenejme, že ve známé Durenově monografii *Univalent functions* je třídě spirálovitých funkcí věnována celá kapitola.

Upřímně blahopřejeme Dr. Špačkovi k jeho krásnému jubileu a přejeme mu, aby mu i do dalších let byla dopřána obdivuhodná fyzická a duševní svěžest, které se až dosud těší. Vždyť ještě po své sedmdesátce publikoval společně s Dr. M. Růžičkou dvě rozsáhlé monografie [14] a [15] z teorie proudění. Přejeme mu, aby ještě dlouho mohl přemýšlet o Riemannově hypotéze.

DOPLNĚK K SEZNAMU PUBLIKACÍ Dr. L. ŠPAČKA

- [14] *A Mathematical Method for Design of Turbine Blade Cascades for Small Subsonic Mach Numbers* (spoluautor *M. Růžička*), *Monographs and Memoranda No 29, Staatliches Forschungsinstitut für Maschinenbau Praha-Běchovice*, 1981.
- [15] *Mathematische Methode für Entwurf des Einlaufstutzens bei Zentrifugalschaufelmaschinen* (spoluautor *M. Růžička*), *Monographs and Memoranda No 31, ibidem*, 1983.